

Nakkilan kunnan yleiset hankintaohjeet

Hankintalainsäädäntö velvoittaa julkisten hankintojen kilpailuttamiseen sekä kilpailumenettelyyn osallistuvien tasapuoliseen ja syrjimättömään kohteluun. Hyvien hankintaperiaatteiden mukaisesti hankinnat tulee suorittaa taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kunnan omaa organisaation tekemää työtä ei tarvitse kilpailuttaa. Hankintoja suorittaessa on noudatettava seuraavia lainsäädäntöjä:

- Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016
- Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016)
- Tilaajavastuulaki (1233/2006)
- Kuntalaki (410/2015)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Hankintakäytänteissä tulee huomioida tasapuolisuus ja syrjimättömyys, kilpailuolosuhteiden hyödyntämistä, ympäristövaikutukset, toiminnan avoimuus, läpinäkyvyys ja suhteellisuus, sekä sosiaali- ja työlainsäädäntöön liittyviä vaatimuksia.

Hankinnat voidaan toteuttaa joko yhteis- tai erillishankkeina. Hankintapalvelujen seudullisen yhteistoiminta-alueen kunnilla on halutessaan mahdollisuus liittyä yhteishankintasopimukseen tai jättäytyä tietyn yhteishankinnan ulkopuolelle ilmoittamalla siitä Porin kaupungin hankintapalveluille hyvissä ajoin ennen kilpailuttamisen alkua. Porin kaupungin hankintapalvelut kilpailuttavat yhteishankinnalla hankittavat tavarat ja palvelut, jonka jälkeen hankintapäällikkö tekee hankintapäätöksen. Erillishankinnoista vastaa hankinnan suoritettava toimiala. Erillishankinnoissa toimialoja avustaa hankintapalvelut. Päätös erillishankinnasta tehdään toimialalla vahvistettujen hankintavaltuuksien mukaisesti.

Hankinnat on aina kilpailutettava hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävän laajasti, julkisista hankinnoista annetun lain mukaisesti. Ilman kilpailutusta hankinta voidaan tehdä vain silloin, kun niiden summa alittaa vähimmäissumman, hankinnalla on kiire tai jos kilpailuttamisesta aiheutuu kohtuuttomat kustannukset hankinnan arvoon nähden. Suorahankintaa ei tule käyttää pääasiallisena hankintamenettelynä.

Kynnysarvoja ja toimivaltakysymyksiä arvioitaessa hankinnan arvo määritetään kaikkien niiden kustannusten mukaan (alv 0%), jotka hankinnasta aiheutuvat hankintayksikölle. Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena käytetään suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvoa laskettaessa täytyy huomioida myös vaihtoehtoiset toteuttamistavat. Taulukossa 1 on eriteltyinä kilpailutuksen edellyttämät kynnysarvot ilman arvonlisäveroa. Hankintalakia sovelletaan vain EU-kynnysarvot ja kansalliset kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Kynnysarvojen alle jääviin niin sanottuihin pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia.

Hankinnan laji	Kansalliset kynnysarvot (alk.1.1.2017)	EU-kynnysarvot (alk 1.1.2018)	Muut hankintayksiköt	Erityisalat
Tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut	60 000	144 000	221 000	443 000
Rakennusurakat	150 000	5 548 000	5 548 000	5 548 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut	400 000 (Hankintalaki 25§ liite E kohdat 1-4)			1 000 000 (erityisalojen hankintalain liite C-kohdan mukaisesti)
Muut erityiset palvelut	300 000 (Hankintalaki 25§ liite E kohdat 5-10)			1 000 000 (erityisalojen hankintalain liite C-kohdan mukaisesti)
Käyttöoikeussopimukset	500 000			5 548 000
Sovellettava laki	hankintalaki 25§	Hankintalaki 26§	Hankintalaki 25§	Erityisalojen hankintalaki 13§

Kuva.1 Kynnysarvot euroina ilman arvonlisäveroa

Pienhankinnoissa tulee soveltaa hyvän hallinnon ja hallintolain yleisiä periaatteita. Pienhankinnoissa ei ole valitusoikeutta markkinaoikeuteen, mutta hankintaoikaisu ja kuntalain mukainen oikaisuvaatimus ovat mahdollisia. Pienhankintojen kilpailutukseen käytetään sähköistä Clouidia-pienhankintajärjestelmää. Tarjouspyynnöt julkaistaan tarjoajille sähköisessä toimittajaportalissa joko avoimena tai rajoitettuna. Tarjoajat operoivat maksutta portalissa ja jättävät sitä kautta tarjouksia. Hankintayksiön oma pienhankintaohjeistus kertoo, kuinka pienhankintaostoja toteutetaan. Koska pienhankinnoissa ei sovelleta hankintamenettelyä, voidaan tarjouskilpailu järjestää kevyemmin ja vapaammin.

Clouidian tavara ja palveluhankinta ohjeistus

Tavara- ja palveluhankinnan arvo	Menettelytapa
Alle 10 000€ (mikrohankinta) tavarain tai palvelun pienhankinta	Voi pääsääntöisesti tehdä suora hankintana. Kilpailutus kuitenkin usein aina kannatta
Yli 10 000€ mutta alle 30 000€ tavarain tai palvelun pienhankinta	Hankinta tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa ja ilmoittaa pienhankintajärjestelmässä. Kilpailutuksesta tehdään kirjallinen hankintapäätös
Yli 30 000€ mutta alle 60 000€ tavarain tai palvelun pienhankinta	Hankinta tulee aina kilpailuttaa ja ilmoittaa pienhankintajärjestelmässä ja/tai hankinnan mukaan myöskin HILMA:ssa. Kilpailutuksesta tehdään kirjallinen hankintapäätös

Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Tavarahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Pilkkomiskielto ei kuitenkaan estä hankinnan jakamista osiin sellaisissa tapauksissa, joissa kunkin erän hankinta toteutetaan hankintalain menettelytapavaatimusten mukaisesti. Laajan hankinnan jakaminen osiin saattaa olla hankinnasta aiheutuvan taloudellisen tai teknisen riskin jakamisen tai kilpailuolosuhteiden huomioimisen kannalta perusteltua. Jotta tarjouskilpailuun osallistuisi riittävästi tarjoajia, on erityisesti yhteishankinnoissa pohdittava osatarjousten mahdollistamista. Tällöin myös pienet ja keskisuuret yritykset voivat osallistua tarjouskilpailuihin. Hankintalaki kannustaa tällaiseen jakamiseen ja tästä säädetään tarkemmin hankintalain 75 §:ssä.

Kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa muutoksenhaku tapahtuu hankintalain mukaisella hankintaoikaisuvaatimuksella tai valituksella markkinaoikeuteen. Muutoksenhakukeinot ovat rinnakkaiset eivätkä sulje toisiaan pois. Myös muutoksenhaku aika alkaa kulua niissä samanaikaisesti. Kansalliset kynnysarvot alittavissa hankinnoissa eli pienhankinnoissa voidaan tehdä hankintaoikaisuvaatimus. Hankintaoikaisu koskee myös muita hankintalain ulkopuolisia hankintoja, kuten salassa pidettäviä hankintoja. Pienhankinnoissa on hankintaoikaisuvaatimuksen lisäksi mahdollisuus tehdä kuntien hankintojen osalta kuntalain mukainen oikaisuvaatimus 14 päivän sisällä päätöksen tiedoksiannosta. Pienhankinnoissa ei ole mahdollista valittaa markkinaoikeuteen. Hankintalaki edellyttää, että hankintaoikaisuvaatimus tehdään päätöksen tehneelle hankintayksikölle tai toimielimelle. Viranhaltijapäätöksessä hankintaoikaisuvaatimuksen antaa toimitus, jonka alainen päätöksen tehnyt on.

Nakkila kunnan talousarviossa hyväksytyt kalusto- ym. hankinnat tulee jaksottaa mahdollisuuksien mukaan koko vuodelle ja vain toiminnan kannalta välttämättömät hankinnat tulee tehdä. Kalustohankinnoissa merkitään aktivointirajan, 10.000 €, ylittävät hankinnat investointiosaan, jolloin ne tulevat mukaan käyttöomaisuuskirjanpidon poistolaskentaan. Rakennusten ns. ensikertainen kalustaminen käsitellään aina käyttöomaisuuskirjanpidossa yhtenä hankintaeränä.

Valiokunnat päättävät hankinnoista talousarvion ja hankintaohjeiden rajoissa. Kunnanjohtaja on oikeutettu hyväksymään hankintoja, joiden arvonlisäveroton arvo ei ylitä 60.000 € ja toimialajohtajat hankintoja, joiden arvo ei ylitä 40.000 €. Pienhankintaohjeen perusteella toimialajohtaja voi delegoida hankintansa mukaan hankintojen päätösvaltaa alaisilleen esimiehille 20.000 € saakka. Hankintamenettelyssä noudatetaan hankintalain lisäksi yhteistoiminta-alueen hankintasääntöä. Kunnanhallitus on lisäksi hyväksynyt erikseen pienhankintaohjeet, jotka tulee huomioida pienhankintoja päätettäessä

Nakkilan voimassaolevat YTA-sopimukset löytyvät pääsääntöisesti Cludia – sopimushallinnasta. Yhteishankintasopimukset, joissa Nakkila on osallisena, löytyy osoitteesta: <https://www.pori.fi/tyo-ja-yrittaminen/hankinnat/yhteishankintasopimukset>.